

A kereskedő, a tisztviselő, az iparos, a munkás szomorú mérlege 1933-ról

(A Délmagyarország munkatársától.)
A keservesen nehéz 1933-ik esztendő letűnőben van. Bizonyos, hogy egyetlen társadalmi réteg sem megy valami nagy lelkesedéssel az új esztendőnek. Ennek az okát akkor találjuk meg, amikor rövid számadást készítünk az elmúlt esztendőről. A mérleg elszomorító.

Karácsonyi kérdést intéztünk a különböző társadalmi osztályok vezetőihez, feleljenek arra: *milyen volt a helyzet az elmúlt esztendőben és mit várnak a következő esztendőből.*

Íme a feleletek.

VÉRTES MIKSA,

a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara és az Omke központi elnöke:

— A szegedi kereskedelem, amikor az 1933. év mérlegét lezárja, szomorúan állapítja meg, hogy a harmincas évek fokozottan romló gazdasági helyzete mellett, a múlt év volt eddig a legrosszabb. Ez az év a súlyos megpróbáltatások hosszú láncolatát mutatja. Évtizedes kereskedői pályáján mindenki nyugodtan megállapíthatja önmagáról, hogy ebben az évben volt szüksége a legnagyobb szorgalomra, ebben az évben munkálkodott a legtöbbet, a legnagyobb elővigyázattal járt el áru beszerzésénél, a tisztas kereskedelem teljes fegyverzetével vezette eladási műveleteit és az eredmény: ebben az esztendőben fejlődött vissza legjobban üzleti forgalma, ijedősen lecsökkent áruaktára annyira, hogy áru pótlásáról most már naponként volt kénytelen gondoskodni, mert minden tartaléka és hitele kimerült és mindezek ellenében kénytelen volt üzleti és háztartási rezsijét fedezni!

— Saját erejéből küzdő kereskedő lelkiismeretes gondossággal igyekezik a szomorú helyzethez alkalmazkodni és életösztöne kötelezi arra, hogy csökkenő forgalmának megfelelően csökkentse minden téren kiadásait. Fokozott óvatosságra van szüksége a kihitelezésnél, mert a lecsökkent kereseti viszonyok mellett, a hitelnyújtás nagy veszéllyel jár.

— Igyekezni kell minden egyes kereskedőnek érdekénviselőtlen keresztül összetartással saját osztályának súlyát és jelentőségét fokozni, hogy ilyképen a reája zúduló közterhek kibírhatatlan méreteinek csökkentését kiküzdhesse.

HOFFER JENŐ,

a Lloyd Társulat társelnöke:

— A vége felé közeledő gazdasági esztendő a be nem vált remények jegyében telt el. A kereskedőtársadalom bizva a jó terméskilátásban, a gazdasági helyzet komoly javulására számított és fel is készült a nagyobb forgalomra. A termés tényleg jó volt, de az árak hihetetlenül alacsony nívóra süllyedtek, úgy, hogy a gazdaközönség vásárlóképesége nem fokozódott. A tisztviselők újabb fizetés csökkentése, az orvosok és ügyvédek közismert helyzete ugyancsak a forgalom csökkenésére vezetett. Ehhez járult a minduntalan megismétlődő mérsékelt áru fővárosi utazási lehetőség. A forgalom még az előző évihez viszonyítva is rohamosan csökkent és a dusan felszerelt áruaktár nagy részben ismét a kereskedő raktárában maradt. Az eredmény látható, csak végig kell sétálni a város legbelső uccáin. A lehnzot redőnyök, az üres üzlethelyiségek ijesztő képét adják a szegedi kereskedők gazdasági helyzetének.

— A gazdaadósságok rendezése a vásárlóképeség javulására ad reményt, másrészt azonban megszűnik minden hitelezési lehetőség, ami viszont a forgalomra fog károsan hatni. A legjobb esetben tehát stagnálást várhatunk. Az eddigi folytonos visszafelé fordítással szemben azonban már ez is javulás. Bizunk abban, hogy az állítólagos javuló világgazdasági helyzet a jövő évben hozzány is el fog érni...

ADLER REZSŐ,

a Lloyd Társulat társelnöke:

Abban a sívár, vigasztalan helyzetben, amelyben a kereskedelem csaknem minden ága hónapok óta kilátástalanul vergődik, a korán beállott kemény téli időjárás öröndetes változást hozott. A textil,

kötött-szövött áru, egyáltalában a ruházati cikkeket árusító üzletek régen nem tapasztalt forgalmat bonyolítanak le, úgyhogy sok cikkben a gyárosok nem tudnak eleget tenni a rendeléseknek. Nem szabad azonban ebből a mindenestre nagyon öröndetes változásból messzemenő következtetéseket levonnunk a közönség vásárlóképeségének javulását illetőleg, mert a kereskedők egyértelmű megállapítása szerint ugyszólván kizárólagosan az olcsó árunak van csak kelendőse. A vásárló közönség arányosan rekrutálódik a gazdaközönségből, a tisztviselőkből és a többi osztályokból. Ebből a mai helyzetből nyilvánvalóan látható, hogy milyen fellendülést hozna a kereskedelembe az agrárról állásának a javulása! Mennyivel többet s jobbat vásárolna a gazda, ha a buza ára 6.50 pengő helyett 12 pengő, a rozs 3 pengő helyett 7 pengő volna! Az a körülmény, hogy a termelők általánosságban még jelentékeny eladó terménykészletek felett rendelkeznek, biztató momentumként állítható be a tavaszi üzleti forgalom szempontjából.

VARGA MIHÁLY,

a Kereskedők Szövetségének elnöke:

— Az 1933. év semmi javulást sem hozott az ipar és kereskedelem részére. A pénzhiány gátolta az építkezést és minden más vállalkozást. A forgalom állandóan csökkent, ezzel együtt a haszon is. — A kereskedelmet a kis forgalom erősebb versenyre ösztöklélte, amely körülmény az eredményt károsan befolyásolta. — Sokszor haszon nélkül, esetleg veszteségre is kényszerítve volt árusítani a kereskedő, hogy pénzhez jusson és fizetési kötelezettségét teljesíthesse. Az iparos és a kereskedő kiadásai: a közterhek és minden más igen súlyos költségek változatlanul megmaradtak, amelyek rendezésére az ehhez szükséges pénz előteremtésére nagyrésze kénytelen volt. Az üzleti tevékenység szabad mozgásának korlátozása még jobban megnehezítette a megélhetési lehetőséget.

— Azáltal, hogy a mezőgazdaságon gazdaadósságok rendezésével és kamat könnyítéssel, csökkentéssel és az idej kielégítő termésmennyiséggel némiképp segítve lett, az iparos és kereskedő is, bár kis mértékben, remélhetőleg hasznát fogja látni ennek. De az ipar és kereskedelem hathatósabb és gyorsabb segítségre szorul, hogy a teljes tönkremenéstől megmenekedjék.

— Az iparosság munkát kér: szabad mozgást, a korlátozó intézkedések enyhítését várja a kereskedelem. A kibírhatatlan közterhek lecsökkentésével, a társadalmi biztosító díjak, posta, távirati és telefoni díjak mérséklésével kell sürgősen segítségére jönni az ipar és kereskedelemnek. Reméljük és bizunk benne, hogy az újév meg hozza végre a várva várt segítséget és javulást.

KEZIMUNKÁBAN

minősége, izlés és

valóban olcsó

árak: a Muskátli

bolt sajátosságai

Kárász ucca 3.

nem ázik át, tartóssága csodával haláros

Az én talpam Okmatalp, kevés pénzért soká tart

KÖRMENDY MÁTYÁS,

országgyűlési képviselő, az ipartestület elnöke:

— Az iparosság helyzete az elmúlt esztendőben rendkívül súlyos volt. Ha figyelembe vesszük az esztendő óta tartó gazdasági válság éveinek eredményeit, megállapíthatjuk azt, hogy egyik sem mutat olyan kedvezőtlen mérleget, mint a most záródó év. Általánosságban igen leromlott a közönség vásárlóképesége, minek következtében az iparosság munkaalkalmai is lecsökkentek. Olyan műhelyek, melyek még pár esztendővel ezelőtt tudtak valamelyes forgalmat elérni, szintén munka nélkül, üresen állottak.

— Fokozta a helyzet súlyosságát még az is, hogy az iparosság teljesen hitel nélkül áll. A jelenlegi viszonyok között amúgy is alig lehet kölcsönt szerezni, ezenfelül az iparosság hitelképesége is nagyon leromlott. A folytonosan csökkenő forgalom mellett az a kis tartaléktőke, mely az iparosság magának biztosítani tudott, teljesen elfogyott, így becsületlen munkakészségén és tudásán kívül semmi tőke sem áll rendelkezésére. Bár keresetről alig beszélhetünk, olyan terhek viselésére kötelezik az iparosságot, melyeket még a nagyobb forgalomhoz arányosan róttak ki. Ezek a közterhek mindent megemésztenek.

— Ismerve a helyzet rendkívüli súlyát, az új esztendőt is igen kilátástalannak tartom. Véleményem szerint az 1934. évben még súlyosabb napok elé néz az iparosság. A fogyasztóképeség állandóan csökken, amelyet aligha lehet megállítani.

A függő viszonyban lévő emberek helyzete

még nehezebb, jövőre még kilátástalanabb. Az érdekeltek a következőket mondták:

OSZTFERMANN JÓZSEF,

a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége szegedi csoportjának vezetője:

— Minden kereskedelmi alkalmazott *tele van panasszal. A gazdasági válság legnagyobb terhet az alkalmazottak szenvedték a letűnő esztendőben is. Fizetésredukciók, leépítések, a függőség fokozódása adták meg életünk karakterét. A jövőt a legsötétebben itéljük meg, mert semmi jelt nem látjuk, hogy a válság enyhülni fog.*

— A védekezés egyetlen módja: *a mai nál sokkal erősebb szervezetet kell az alkalmazottak érdekei szolgálatába állítani.* Ehhez azonban az szükséges, hogy a ma kívül álló kartársak is felismerjék ennek szükségességét.

BERÉNYI NANDOR,

a Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége szegedi csoport elnöke:

— Örülünk, hogy elmulott az 1933-ik év, mert megint reménykedhetünk. A magántisztviselők helyzete egy árnyalattal sem javult a multhoz képest, sőt rosszabbodott, melyhez a kormányzat is segédkezet nyújtott. Újból megpótlólták a ke-